

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DOK-4.774.65.2022
Warszawa, dnia 14 lutego 2023 r.

DECYZJA

Na podstawie art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2022 r. poz. 2625, z późn. zm.), zwanej dalej: „Prawo wodne”, art. 104 § 1 i § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, z późn. zm.), zwanej dalej: „Kpa”, po przeprowadzeniu postępowania wszczętego na wniosek Prezydenta Miasta Poznania, działającego przez pełnomocnika – pana Jarosława Rosę, reprezentanta spółki Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska BIPROWODMEL,

ustalam, że wody cieku Górczynka, położonego na terenie miasta Poznania, stanowią powierzchniowe śródlądowe wody płynące.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 12 lipca 2022 r., znak: 330/P/12/18/2022/MW1, Prezydent Miasta Poznania, działający przez pełnomocnika – pana Jarosława Rosę, reprezentanta spółki Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska BIPROWODMEL, wystąpił do Ministra Infrastruktury o ustalenie charakteru wód cieku Górczynka, położonego na terenie miasta Poznania.

Na podstawie art. 219 ust. 1 Prawa wodnego, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej jest organem właściwym w sprawie ustalania charakteru wód.

W związku z wejściem w życie w dniu ogłoszenia, tj. 13 listopada 2020 r., rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 listopada 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. poz. 2006), ministrem kierującym działem administracji rządowej – gospodarka wodna jest Minister Infrastruktury.

Zawiadomieniem z dnia 22 lipca 2022 r., znak: DOK-4.774.65.2022, Minister Infrastruktury poinformował wnioskodawcę oraz Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, dalej: „PGW WP” lub „Wody Polskie”, o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie ustalenia charakteru wód cieku Górczynka, położonego na terenie miasta Poznania.

Strony przedmiotowego postępowania zostały ustalone na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków, zgodnie z art. 219 ust. 2b Prawa wodnego.

Na podstawie art. 49 Kpa, w związku z ówczynie obowiązującym brzmieniem art. 219 ust. 2b i ust. 6 Prawa wodnego, strony inne niż wnioskodawca oraz Wody Polskie zawiadomiono o wszczęciu postępowania w drodze obwieszczenia zamieszczonego na okres 60 dni na tablicy ogłoszeń Ministerstwa Infrastruktury oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa, a także obwieszczenia zamieszczonego na okres 14 dni na tablicy ogłoszeń i na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Poznań.

Jednocześnie, Minister Infrastruktury pismem z dnia 22 lipca 2022 r., znak: DOK-4.774.65.2022, wystąpił do Wód Polskich z prośbą o przesłanie informacji oraz wszelkich dostępnych dokumentów potwierdzających naturalny lub sztuczny charakter przedmiotowego cieku oraz o wskazanie pełnomocnika i przesłanie oryginału lub urzędowo poświadczonego odpisu pełnomocnictwa, uprawniającego do reprezentowania PGW WP w przedmiotowym postępowaniu.

Pismem z dnia 19 sierpnia 2022 r., znak: KZI.4600.45.2.2022.JM, PGW WP przesłało swoje stanowisko w przedmiotowej sprawie oraz materiały i informacje dotyczące przedmiotowego cieku.

Na podstawie art. 10 § 1 Kpa, zawiadomieniem oraz obwieszczeniem z dnia 10 października 2022 r., znak: DOK-4.774.65.2022, Minister Infrastruktury poinformował strony postępowania o zebraniu materiału dowodowego, możliwości zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się, co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów.

Następnie, działając na podstawie art. 50 § 1 Kpa, Minister Infrastruktury pismem z dnia 20 grudnia 2022 r. wezwał wnioskodawcę do złożenia wyjaśnień oraz do zweryfikowania i poprawienia zestawienia działek, na których zlokalizowane jest koryto cieku Górczynka.

Wnioskodawca uzupełnił swój wniosek i dokonał wyjaśnień w wymaganym zakresie przy pismach z dnia 4 stycznia 2023 r., znak: 612/P/12/18/2022/MW1, oraz z dnia 23 stycznia 2023 r., znak: 34/P/12/18/2023/MW1.

Na podstawie art. 10 § 1 Kpa, zawiadomieniem oraz obwieszczeniem z dnia 24 stycznia 2023 r., znak: DOK-4.774.65.2022, Minister Infrastruktury ponownie poinformował strony postępowania o zebraniu materiału dowodowego, możliwości zapoznania się z aktami sprawy oraz wypowiedzenia się, co do zebranych w sprawie dowodów i materiałów.

W toku prowadzonego postępowania, do tut. Organu nie wpłynęły żadne uwagi od pozostałych stron postępowania.

Po zapoznaniu się z wnioskiem oraz dokumentami zawartymi w aktach sprawy zważono, co następuje.

Zgodnie z przepisem art. 219 ust. 2 Prawa wodnego, decyzję ustalającą charakter wód wydaje się na wniosek Wód Polskich, właściciela nieruchomości przyległej do wód lub właściciela nieruchomości znajdującej się pod wodą, której dotyczy wniosek o ustalenie charakteru wód.

Miasto Poznań jest właścicielem szeregu działek, na których zlokalizowane jest koryto cieku Górczynka, tj. o nr ewid.: 45 i 3/48 ark. 13; 1, 135/4, 135/3, 135/7 ark. 21; 24, 23/1, 21/7, 23/3, 22/3, 23/4, 22/4, 27/5, 25/5 ark. 22; 196/16 ark. 31; 2/1, 12/28 ark. 33; 3, 5, 8 ark. 34; 7/1 ark. 35 – w gminie miejskiej Poznań, w obrębie Dębiec; jak również działek przyległych do wód tego cieku, co wynika z załączonych do wniosku wypisów z rejestru gruntów. Prezydent Miasta Poznania wykonujący zadania starosty jest również władającym działkami przyległymi do wód, będącymi własnością Skarbu Państwa.

Zatem Prezydent Miasta Poznania posiada legitymację do wystąpienia z wnioskiem o ustalenie charakteru ww. wód.

W myśl art. 21 Prawa wodnego, śródlądowe wody powierzchniowe dzielą się na śródlądowe wody płynące oraz śródlądowe wody stojące.

Wody w ciekach naturalnych oraz źródłach, z których te cieki biorą początek; jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym albo okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych; sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących oraz wody w kanałach, stosownie do postanowień art. 22 Prawa wodnego, są śródlądowymi wodami płynącymi.

Zgodnie z art. 16 pkt 5 Prawa wodnego, za cieki naturalne rozumie się rzeki, strugi, strumienie i potoki oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy naturalnymi lub uregulowanymi korytami.

W myśl art. 23 ust. 1 Prawa wodnego, śródlądowymi wodami stojącymi są wody śródlądowe w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny, z powierzchniowymi śródlądowymi wodami płynącymi.

Natomiast zgodnie z art. 16 pkt 65 lit. a Prawa wodnego, przez urządzenia wodne rozumie się urządzenia lub budowle służące do kształtowania zasobów wodnych lub korzystania z tych zasobów, w tym urządzenia lub budowle piętrzące, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy.

Z analizy zebranego materiału dowodowego w przedmiotowej sprawie, w tym zarówno z dołączonej do wniosku części opisowej, w tym opinii hydrologicznej pt. „Charakterystyka hydrologiczna i klasyfikacja wód Górczynki w Poznaniu” i graficznej, jak i informacji dostarczonych przez Wody Polskie przy piśmie z dnia 19 sierpnia 2022 r., znak: KZI.4600.45.2.2022.JM, wynika, że będące przedmiotem niniejszego ustalenia wody stanowią powierzchniowe śródlądowe wody płynące.

Wody te, zgodnie z załączoną opinią hydrologiczną, stanowią niewielki ciek odwadniający tereny położone w południowo-zachodniej części Poznania. Nazwa cieku pochodzi od nazwy osiedla Górczyn, przez które pierwotnie przepływał w otwartym korycie. Po zabudowie koryta Górczynki w jej górnym biegu, aktualnie otwarte koryto tego cieku przebiega w obrębie osiedla Dębiec, dzielnica – Wilda.

Zgodnie z przedłożonym przez wnioskodawcę zestawieniem, ciek ten zlokalizowany jest na następujących działkach:

- w gminie Luboń (miasto) w obrębie Luboń – 5/2 ark. 1;
- w gminie miejskiej Poznań, w obrębie Dębiec – 45 i 3/48 ark. 13; 1, 135/4, 135/3, 136, 137, 135/1, 116, 135/7, 135/6, 161/2, 161/3 ark. 21; 24, 23/1, 21/7, 23/3, 22/3, 23/4, 22/4, 27/5, 25/5 ark. 22; 196/16, 7/1, 7/2 ark. 31; 2/1, 12/28, 2/2 ark. 33; 3, 5, 11, 13, 8, 14/1, 14/2, 6 ark. 34; 15, 8, 7/1, 7/5, 7/3, 7/6 ark. 35;
- w gminie miejskiej Poznań, w obrębie Wilda – 14 ark. 26.

Natomiast ujęte w kolektory kanalizacji deszczowej odcinki tego cieku przebiegają pod działkami o numerach ewidencyjnych:

- w gminie miejskiej Poznań, w obrębie Dębiec – 15/2 ark. 17; 16/ 6 i 3 ark. 18; 19/7 ark. 19; 2/3, 2/4, 1/8, 1/7, 1/12, 1/6 ark. 35; 4/6, 4/5, 3/8, 2, 3/14 ark. 36;
- w gminie miejskiej Poznań, w obrębie Wilda – 22/2, 22/1 ark. 21; 1/1 ark. 25; 2/1, 5/6, 11/2, 11/1, 12/2, 13/1 ark. 26.

Górczynka jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Warty, przepływającym przez silnie zurbanizowane tereny zabudowy mieszkaniowej miasta Poznania.

Zlewnia Górczynki została silnie przekształcona, na skutek intensywnej urbanizacji. Górczynka płynie w wyraźnie widocznej dolinie o szerokości dochodzącej do 300 m.

Głębokość otwartego koryta Górczynki wynosi od 0,5 m do 2,0 m, szerokość koryta 3-4 m, szerokość w dnie 0,4 m. Na całej długości dno i skarpy koryta są umocnione betonowymi płytami ażurowymi.

Ciągłość cieku została zachowana na całej długości otwartego koryta – od wylotu z kolektora w rejonie ul. Rejkowskiego do wlotu do kolektora Dolna Wilda. Otwarte koryto jest w pełni drożne i umożliwia swobody odpływ wód, pomimo znajdujących się na nim urządzeń wodnych (przepusty i kładki).

Reżim hydrologiczny jest naturalny, pomimo objęcia dużej części zlewni systemem kanalizacji deszczowej. Górczynka jest zasilana z naturalnych zasobów zlewni, które w części są odprowadzane kolektorami do koryta Górczynki. Powoduje to szybkie odprowadzanie wód podczas opadów i wzrost przepływów. Niemniej jednak, pomimo ograniczenia zasilania zlewni przez dopływ powierzchniowy czy w mniejszym stopniu przepływ podziemny, Górczynka zawsze odwadniała zlewnię w kierunku Warty i ten proces nadal funkcjonuje choć w zmienionych, miejskich warunkach.

Zgodnie z danymi przesłanymi przez Wody Polskie na Mapie Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1:10 000 (MPHP10k) ciek ten określony został jako ciek stały o szerokości poniżej 1,5 metra (id hydrograficzny: 35828), dla którego nie wyznaczono jednolitych części wód powierzchniowych.

Obszarem źródłowym przedmiotowego cieku jest teren ogródków działkowych, położonych w rejonie ul. Bukowskiej i Wałbrzyskiej. Niemniej jednak, ze względu na niemal całkowite przekształcenie zlewni, początek cieku wg MPHP10k znajduje się na działce o numerze 3/44 w rejonie ul. Błotnej, mogąc jednocześnie stanowić odwodnienie okolicznych osiedli mieszkaniowych. Brak jest w tym miejscu wyraźnego źródła. Dodatkowo, do omawianego cieku na całym przebiegu doprowadzone są liczne wyloty kanalizacji deszczowej.

Pierwotnie Górczynka uchodziła do rzeki Warty w rejonie stawów w Dębinie. Jednak w pierwszej połowie XX w. utworzono w tym rejonie ujęcie wody dla miasta Poznania. W celu jego ochrony wybudowany został kolektor Dolna Wilda, do którego wprowadzone zostały wody Górczynki, a pozostałe koryto wykorzystywane było jako przelew awaryjny nadmiaru wód z kolektora. W związku z tym, odcinek ujściowy cieku przebiega wzdłuż ul. Dolna Wilda do ul. Piastowskiej, a dalej wzdłuż tej ulicy. Następnie, odbija w prawo uchodząc ostatecznie do rzeki Warty w km 246+270.

W świetle zgromadzonych materiałów, zdaniem Wód Polskich, ciek Górczynka jest silnie przekształconym ciekiem naturalnym, prowadzącym śródlądowe wody płynące.

Znajduje to potwierdzenie w opracowanym przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej w 1993 r. „Programie ochrony wód powierzchniowych miasta Poznania” oraz sporządzonej przez Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska BIPROWODMEL sp. z o.o. „Koncepcji zagospodarowania wód opadowych i roztopowych w Poznaniu, zlewni cieku Górczynka”. Wskazuje na to również geologia doliny Górczynki

i ukształtowanie terenu doliny i jej okolic. Na Szczegółowej mapie geologicznej (arkusz Poznań) uwidocznioma jest wyraźna dolina Górczynki.

Zestawienie map archiwalnych potwierdza występowanie cieku – biorącego początek na terenie osiedla Górczyn i uchodzącego do Warty – o przebiegu zbliżonym do jego obecnego przebiegu. Istniejące obecnie koryto Górczynki stanowi ok. $\frac{3}{4}$ koryta uwidocznionego na najstarszych mapach topograficznych (po skanalizowaniu jego górnego i ujściowego odcinka).

Reasumując, należy stwierdzić, że Górczynka płynie w naturalnym korycie, które podlegało regulacji i częściowej zabudowie, jednakże nie zmienia to faktu, że była ona i jest nadal ciekim naturalnym.

W ocenie tutejszego Organu, zarówno załączona do wniosku Prezydenta Miasta Poznania dokumentacja, w tym opracowana przez mgr Ryszarda Sziwę i inż. Jarosława Rosę, Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska BIPROWODMEL sp. z o.o. w maju 2022 r. opinia hydrologiczna pt. „Charakterystyka hydrologiczna i klasyfikacja wód Górczynki w Poznaniu”, jak również pozostały zgromadzony przez Organ materiał dowodowy, w tym informacje uzyskane z PGW WP, wraz z mapami historycznymi i mapami aktualnymi, stanowi przekonującą, obiektywną, logiczną, wewnętrznie spójną i co najważniejsze – wyczerpującą dokumentację, która może stanowić podstawę do poczynienia ustalenia, że w niniejszej sprawie wody położonego na terenie miasta Poznania cieku Górczynka, stanowią powierzchniowe śródlądowe wody płynące.

Jak przytoczono powyżej, zgodnie z art. 22 Prawa wodnego, śródlądowymi wodami płynącymi są wody w:

1. ciekach naturalnych oraz źródłach, z których te ciekі biorą początek;
2. jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym albo okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych;
3. sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących;
4. kanałach.

Zgodnie z art. 16 pkt 5 Prawa wodnego, za ciekі naturalne rozumie się rzeki, strugi, strumienie i potoki oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy naturalnymi lub uregulowanymi korytami.

Z powyższego wynika zatem, że regulacja czy zabudowa cieku naturalnego nie pozbawia go z automatu przymiotu cieku naturalnego.

Z dowodów zgromadzonych w sprawie wynika, że przedmiotowe wody, znajdującego się w Poznaniu cieku Górczynka, posiadają cechy uregulowanego cieku naturalnego. Jednocześnie nie stwierdzono zaistnienia przesłanek wskazujących na antropogeniczne pochodzenie tego cieku.

Zgodnie z art. 211 Prawa wodnego śródlądowe wody płynące stanowią własność Skarbu Państwa i jako wody publiczne podlegają wyłączeniu z obrotu cywilnoprawnego.

Stosownie do art. 216 ust. 1 Prawa wodnego grunty pokryte śródlądowymi wodami płynącymi, stanowią własność właściciela tych wód.

Zgodnie z art. 212 ust. 2 Prawa wodnego Wody Polskie wykonują prawa właścicielskie w stosunku do nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, znajdujących

się w obrębie działki ewidencyjnej, która obejmuje także śródlądowe wody płynące będące własnością Skarbu Państwa.

Biorąc pod uwagę powyższe należało ustalić charakter wód i orzec w sposób określony w sentencji decyzji.

Niniejsza decyzja na podstawie art. 219 ust. 4 Prawa wodnego stanowi podstawę do dokonania zmian w ewidencji gruntów i budynków.

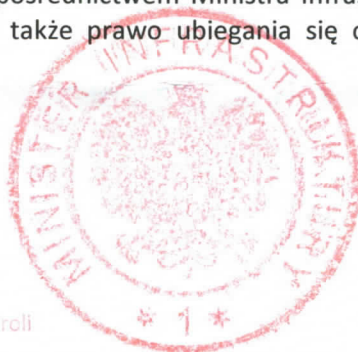
POUCZENIE

Niniejsza decyzja w dniu jej wydania nie jest ostateczna. Od decyzji przysługuje stronie wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Strona ma prawo złożenia tego wniosku do Ministra Infrastruktury w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji.

W trakcie biegu terminu do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy strona może zrzec się prawa do złożenia takiego wniosku. Z dniem doręczenia Ministrowi Infrastruktury oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ponadto, jeżeli strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia jej decyzji. Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Infrastruktury. Wpis od skargi wynosi 300 złotych. Strona ma także prawo ubiegania się o zwolnienie od kosztów lub przyznanie prawa pomocy.

Z upoważnienia Ministra
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Orzecznictwa i Kontroli
Gospodarowania Wodami
Maria Pelda-Sypuła
Maria Pelda-Sypuła

Otrzymują:

- ① Pan Jarosław Rosa
Biuro Projektów Wodnych Melioracji i Inżynierii Środowiska BIPROWODMEL sp. z o.o.
ul. Murawa 29, 61-655 Poznań
– pełnomocnik Prezydenta Miasta Poznania
2. Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
ul. Żelazna 59a, 00-848 Warszawa
3. Pozostałe strony w drodze obwieszczenia, zgodnie z art. 219 ust. 2c i 6a Prawa wodnego
4. a/a